

PARLEM-NE

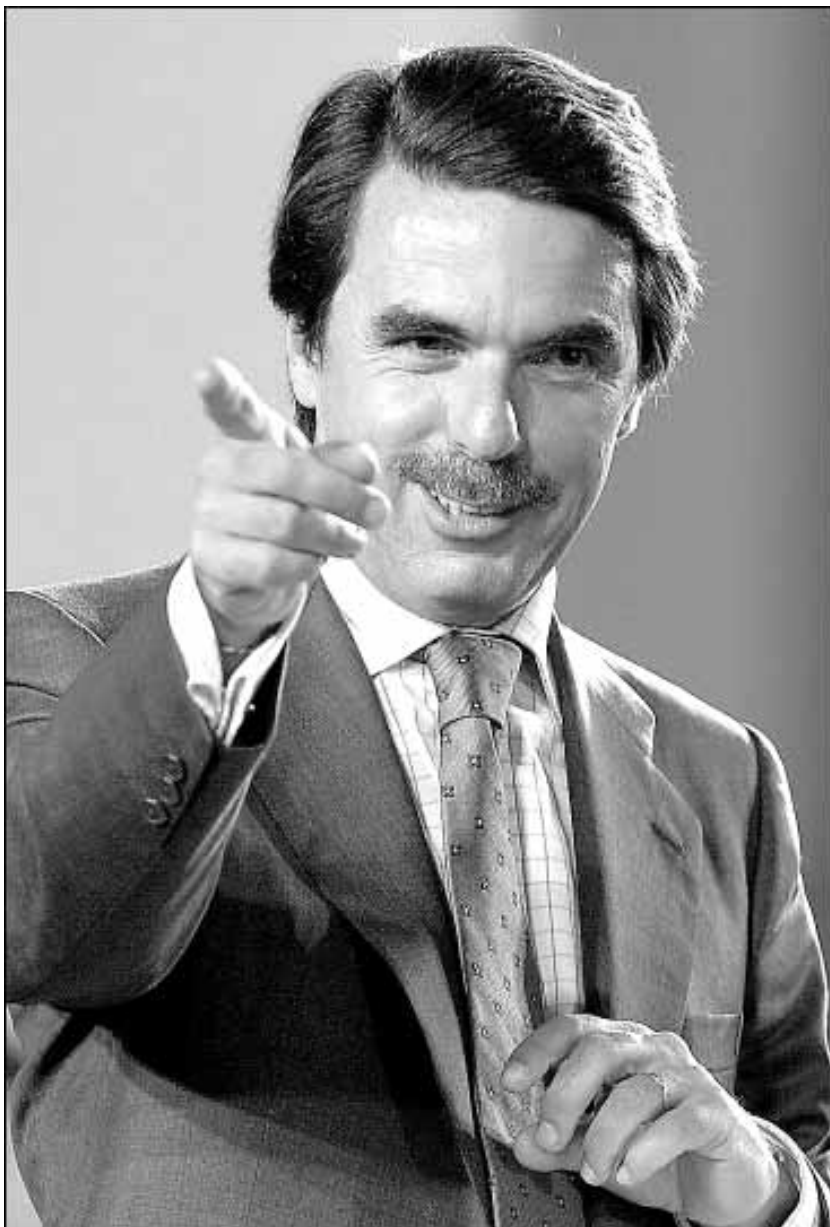
D'ACTUALITAT

Llengua prefabricada

JOAN SOLÀ

La setmana passada, l'Aznar va defensar l'operació política del seu amic (?) Berlusconi amb aquestes exactes paraules: "...espero, deseo y estoy convencido de ello, que el primer ministro italiano seguirá por el camino europeo". Anem a pams: si n'està convençut, aleshores ja no ho espera ni ho desitja, i viceversa. Igualment, a mi sempre m'havia deixat bocabadat el formulisme de les instàncies, que en els bons temps, feien, obligatòriament: "El infrascrito Don... a Vd. humildemente EXPONE: Que, habiendo contraído matrimonio y deseando cuidar como se merece a su (es decir, a mi) esposa, SUPLICA: Le sea concedida dispensa del Servicio Militar". M'admirava la puntuació i les majúscules (Servicio Militar ho posaves així, ben solemne, per respecte i per si de cas: com que t'adreçaves a una autoritat espanyolista...), però sobretot els gerundis. En aquesta instància improvisada ¿sabeu què hi diu? Exactament això: "...expone que suplica...", perquè tots els gerundis són *circumstancials* prescindibles.

Tots els qui ens dediquem a la llengua hem criticat o criticarem infinites vegades aquests formulismes, aquestes (aparents) paradoxes. I tanmateix... I tanmateix avui com ahir la societat és plena de *formularis*, de papers *preimpresos*, de cantarelles anònimes. Quan truqueu a qualsevol departament de la Generalitat, la primera cosa que sentiu és (una variant d') això: "En aquests moments les nostres línies estan ocupades. Espereu, sisplau. En breus moments us atendrem". La totalitat d'aquest missatge és prefabricat: el locutor (?) no diu ni una paraula pel seu compte. I quan l'home o la dona del trànsit ens explica que hi ha "em-

José María Aznar va dedicar unes paraules a Berlusconi

bussos a la A 18, (en direcció (a) Terrassa" també repeteix frases que ha dit (o han dit d'altres) mil vegades de la mateixa manera exacta. Quan un lingüista escriu, en una nota del seu article erudit: "*Per a una revisió d'aquesta teoria, vegeu el treball tal i les referències que s'hi citen*", repeteix fragments que ha llegit infinites vegades en altres col·legues i no s'adona de la precarietat d'aquesta mena de llenguatge, ni tan sols ell,

que diu que estudia el llenguatge.

I és que (també *i és que* és una rutina) el llenguatge humà és essencialment rutinari. Diu un autor que el 20% de les expressions que usem són expressions repetitives. Però jo crec que la proporció és més alta, sobretot en certs moments, persones o professions. Hi ha un bon lingüista que s'agenolla, humil, davant aquesta evidència i ens aconsella: "Parla «idiomàti-

cament», llevat que tinguis un bon motiu per no fer-ho". (Mirin: *llevat que* i *un bon motiu* són també fórmules.) *Idiomàticament* vol dir amb fraseologia, amb llenguatge prefabricat; amb el llenguatge de la tribu, vaja: amb les fórmules heretades. I un altre lingüista diu, asenyat: si tal o tal formulisme ja ens va bé per expressar tal o tal cosa, ¿per què l'hem de bandejar o canviar?

Però la nostra raça, la raça humana, és alhora essencialment rutinària, gregària, i essencialment individualista: tots voldríem que tal o tal cosa *fos així o aixà*, i fora problemes; que les aixetes (i sobretot les rajoles del bany...) fossin totes estàndards; que amb un sol carnet en tinguéssim prou per a totes les operacions de la vida; però, alhora, protestem immediatament de qualse-

vol mesura que pretengui igualar-nos amb l'altre, i busquem una corbata, una faldilla, un cotxe que no els tingui ningú més (!). ¡Què hi farem! Potser sí que tenen raó aquells lingüistes que he citat. Però no en té pas menys el qui pretén singularitzar-se, actuar d'acord amb un principi en el qual cregui, ni que això l'allunyi dels compatriotes. Ens cal aprendre a conviure amb aquestes contradiccions.

El catalanòfil Lasse Söderberg, premi Elsa Thulin

J. P. F.

El poeta i escriptor suec Lasse Söderberg ha estat guardonat amb el premi Elsa Thulin, que es concedeix a qui ha acomplert una tasca destacada en el terreny de la traducció.

Lasse Söderberg, hispanista i catalanòfil, és el traductor al suec del *Llibre d'amic e amat* de Ramon Llull. Entre els poetes catalans moderns ha traduït J.V. Foix, Salvat-Papasseit, Joan Brossa, Pere Gimferrer, Marta Pessarrodona, Francesc Parcerisas i Josep Palau i Fabre.

Söderberg és l'organitzador, des de fa més de vint anys, dels grans festivals internacionals de poesia de Malmö, la seva ciutat, als quals han concorregut poetes de tots els continents. Entre els catalans que hi han participat recordem Àlex Susanna, Joan Perucho, Francesc Parcerisas, Marta Pessarrodona i Josep Palau i Fabre.

CULTURA RECONECUDA

Gràcies a Lasse Söderberg, la poesia catalana té en aquests festivals una presència normal, de cultura reconeguda. L'any 1998, quan Estocolm va ser designada capital cultural d'Europa, Söderberg acompanyà personalment els escriptors catalans que hi participaren, no sols en l'organització d'una lectura de poesia catalana a la capital de Suècia, sinó també en el fòrum de la Biblioteca Nacional d'Estocolm.

Lasse Söderberg és un home que viatja incansablement d'un país a un altre i d'una cultura a una altra, amb una capacitat d'organització i, a vegades, d'improvisació, que semblen, la darrera sobretot, més llatines que germàniques.

El guardó que ha rebut ha de ser celebrat amb joia per nosaltres. No és impossible que la seva dedicació a la poesia catalana no hagi estat un dels mèrits que han contribuït a atorgar-li aquesta distinció. Sigui com sigui, ho celebrem i, des d'aquí, el felicitem.

ELS LLIBRES MÉS VENUTS

Del 10 al 16 de gener. Amb la col·laboració del Gremi de Llibreters i de les llibreries Àncora y Delfin, FNAC, Documenta, Proa-Espais, Bosch, Crisol, Ona i Laie, Llibreria 22, Catalonia, Les Voltes, La Rambla, Casa del Llibre, Robafaves i Tres i Quatre.

FICCIÓ

13,99 euros
Frederic Beigbeder. La Campana

Baudolino
Umberto Eco. Destino

1714. Set de rei
Alfred Bosch. Columna

La vida sexual de Catherine M.
Catherine Millet. Empúries

L'escala de Ritche
Jordi Arbonès. Proa

Harry Potter i la pedra filosofal
J.K. Rowling. Empúries

Frederic Beigbeder

NO FICCIÓ

Temps afegit
Josep M. Espinàs. La Campana

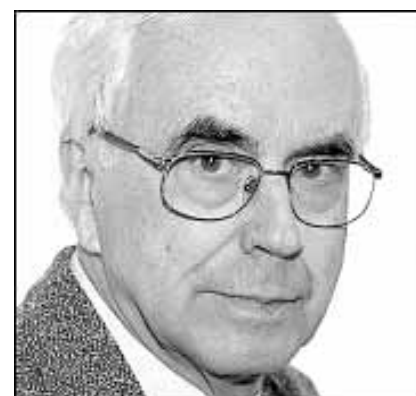
Petita crònica d'un professor...
Toni Sala. Edicions 62

L'oasi català
Pere Culler i Andreu Farràs. Planeta

Estimats homes
Isabel-Clara Simó. Columna

Dies de memòria 1938-1940
Joan Triadú. Proa

Cuinar per ser feliç
Carne Ruscalleda. Columna

Josep Maria Espinàs